

Uresničevanje zakonodaje in aktivno državljanstvo pedagoških delavk in delavcev pri vključevanju otrok priseljencev

Doc. dr. Marijanca Ajša Vižintin

**ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in
migracije; Univerza v Novi Gorici**

Vključi (v)se v Erasmus+: Medkulturnost in vključevanje otrok
priseljencev, Cmepius, 28. 11. 2023, spletno predavanje

- Ima kdo od vas izkušnjo preseljevanja?
- Kdo so vaši otroci priseljenci, od kod prihajajo?
 - Mono-, več-, medkulturno.

3 poudarki

- 1) Jezik je temelj vključevanja.
- 2) Vključevanje ni samo jezik: Medkulturna vzgoja in izobraževanje.
- 3) Nekaj statističnih podatkov.

1. Jezik je temelj vključevanja

- Kako imate na šoli organiziran intenzivni tečaj jezika?
 - Kdaj?
 - Kdo ga izvaja?
 - Individualni načrt?

OŠ – intenzivni tečaj slovenščine v prvi polovici leta po vpisu

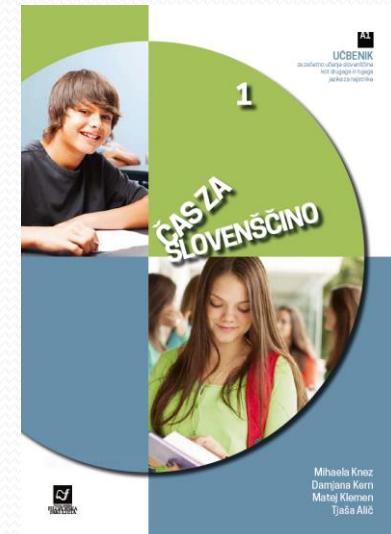
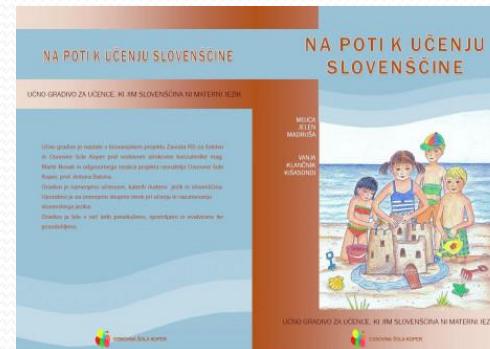
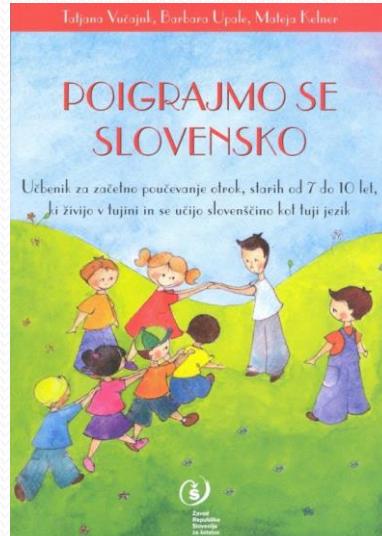
- do 4 učencev 120 ur
- od 5 do 8 učencev 160
- od 9 do 17 učencev 180 ur
- sistematizacija delovnega mesta za učiteljico, učitelja:
 - od 9 do 17 učencev omogoča 0,25 (četrtinski) delež
 - od 18 do 26 učencev 0,50 (polovični)
 - od 27 do 35 učencev 0,75 delovnega mesta in od 36 do 44 učencev celotno zaposlitev
- INDIVIDUALNI PROGRAM / OSEBNI IZOBRAŽEVALNI NAČRT!
- Napišemo na začetku leta, požigosamo, damo v predal. Ne! → Posodabljam na dva do tri mesece.

SŠ – intenzivni tečaj slovenščine v prvi polovici leta po vpisu

- posodobljen Pravilnik o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah (2020, 3. člen) omogoča izvedbo tečaja na vsaki šoli:
 - do 3 dijake 90 ur
 - od 4 do 6 dijakov 120 ur
 - od 7 do 12 dijakov 160 ur
- izpit na ravni A2; dodatne ure
- INDIVIDUALNI PROGRAM / OSEBNI IZOBRAŽEVALNI NAČRT!
- Napišemo na začetku leta, požigosamo, damo v predal. Ne!
→ Posodabljammo na dva do tri mesece.

Gradivo za poučevanje SDTJ za različne starostne stopnje

- Center za slovenščino kot DTJ, <https://centerslo.si/za-otroke/gradiva/>
- Zavod RS za šolstvo, <https://www.zrss.si/zalozba/knjigarnica/podrobno?publikacija=454>, priročnik *Poigrajmo se slovensko:* http://www2.arnes.si/~bupale/index_htm_files/prirocnik.pdf
- OŠ Koper, http://oskoper.splet.arnes.si/?page_id=68, Na poti k učenju slovenščine, učno gradivo: <http://oskoper.splet.arnes.si/files/2013/11/U%C4%8CBENIK-zadji-pregled-3-1.pdf>, priročnik:
<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnxvc2tvcGVyfGd4OjVjZWZlOTQzZjFkM2I1YmE>

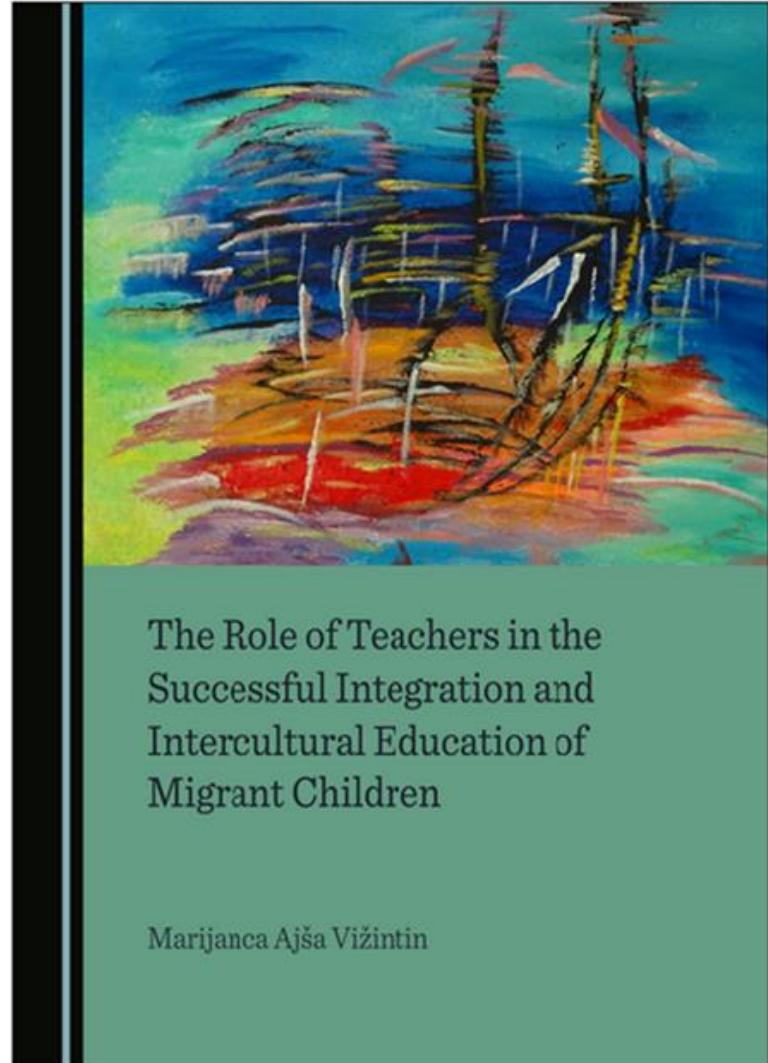

2

Vključevanje ni samo jezik: Medkulturna vzgoja in izobraževanje.

Skladno z večkulturnostjo,
večjezičnostjo,
večverskostjo v svojem okolju.

2017,
Založba
ZRC SAZU,
<https://isim.zrc-sazu.si/sl/publikacije/medkulturna-vzgoja-in-izobrazevanje>

The Role of Teachers in the
Successful Integration and
Intercultural Education of
Migrant Children

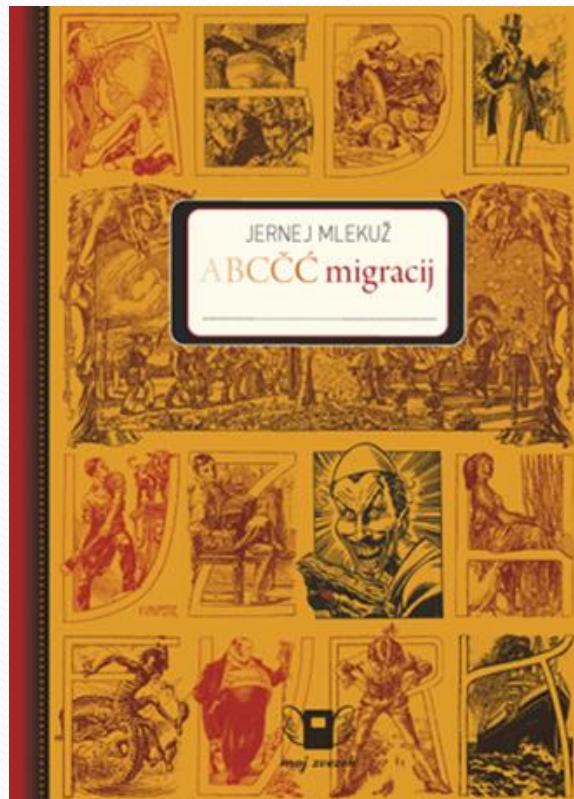
Marijanca Ajša Vižintin

2022, Velika Britanija, Cambridge Scholars Publishing
<https://www.cambridgescholars.com/product/978-1-5275-8780-9>

Marijanca Ajša Vižintin

Mi drugje, drugi pri nas

<https://lezdrugimismo.si/>

Le z drugimi smo

LE Z DRUGIMI SMO
2016 - 2021

2016 - 2021
več kot
100
krajev po Sloveniji in v
zamejstvu

2016 - 2021

326

izvedb seminarjev

2016 - 2021

10208

usposobljenih pedagoških
delavk, delavcev

www.lezdrugimismo.si

Medkulturne učne ure med poukom

- delavnice za razvoj medkulturne zmožnosti

Eduka,
Rezultati,

[http://educa
-itaso.eu/](http://educa-itaso.eu/)

Priročnik

za izvajanje programa
Uspešno vključevanje otrok priseljencev

ISA institut
Ljubljana, 2015

[http://www.medkultur
-nost.si/wp-
content/uploads/2013/
11/Priro%C4%8Dnik-
za-izvajanje-programa-
UVOP1.pdf](http://www.medkultur-nost.si/wp-content/uploads/2013/11/Priro%C4%8Dnik-za-izvajanje-programa-UVOP1.pdf)

Sodelovanje z otroki in s starši priseljenci

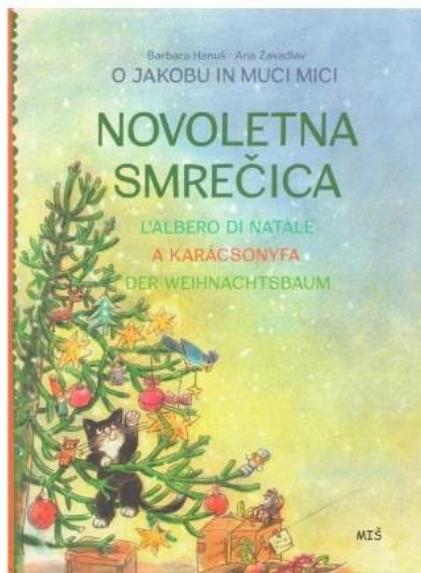
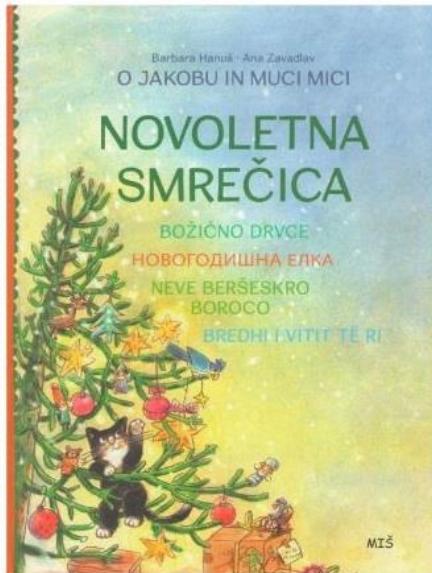
- povabimo k sodelovanju starše in otroke priseljence, ki so tu že nekaj let, govorijo oba jezika (slovenski in materni in še kakšnega)
- **iščemo pozitivne primere / dobre prakse**
- večinoma se zelo radi odzovejo
- +
- društva priseljencev
- učitelji maternih jezikov in kultur
- aktivni posamezniki
- nevladne organizacije
- družinski in mladinski centri

Javno vidna večjezičnost

- v najavah
- razstave
- prispevki v različnih maternih jezikih & slovenščini
- objave na spletni strani
- vabila na dogodke
- osnovne informacije v različnih maternih jezikih

Večjezično gradivo in gradivo v maternih jezikih priseljenih

- leposlovje v maternih jezikih
- večjezične izdaje
- slikovni slovarji
- slovarji

Priložnosti za javne medkulturne prireditve

- literarni večeri v različnih jezikih
- bralna značka za odrasle z migracijskimi vsebinami
- tematske razstave
- posebne medkulturne prireditve, npr.:
 - mednarodni dan maternega jezika (21. 2.)
 - svetovni dan beguncev (20. 6.)
 - evropski dan jezikov (26. 9.)
 - mednarodni dan migrantov (18. 12.)
- popoldanske javne prireditve:
 - s starši in za starše
 - z drugimi prebivalci iz lokalnega okolja in za lokalno okolje

Raznolikost v javnosti

Cleveland:
Slovenec z dvema
domovinama,
Joe Valenčič,
dokumentarni film:

[https://365.rtvslo.si/arhiv/
dokumentarni-
portret/174993472](https://365.rtvslo.si/arhiv/dokumentarni-portret/174993472)

Cleveland, splošna knjižnica

Nemčija: German Emigration Center, Bremenhaven

Izseljevanje & priseljevanje

DEUTSCHES
AUSWANDERER
HAUS
GERMAN
EMIGRATION
CENTER

31x
ANKOMMEN
Geschichten vom Einwandern

Švedska: izseljevanje

- Utvandrarnas Hus / Emigration museum in Växjö
- The House of Emigrants in Gothenburg
- in the USA

#räddaEMIHUS

Švedska: priseljevanje

87 VOICES ON MIGRATION

Jonas Engman and
Lisa M. Söderlindh
(ed.)

Motives for migration

Asylum/protection

Family reunion

Work

Study

Free movement in the EU/EES

Remigration

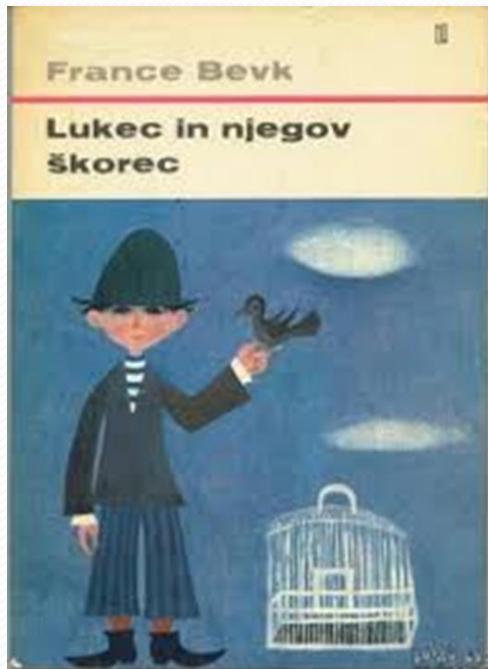
See page 216

87 VOICES ON MIGRATION

Jonas Engman and
Lisa Monique Söderlindh (ed.)

Slovenke in Slovenci kot migrantke in migranti? Mi pa že ne ...

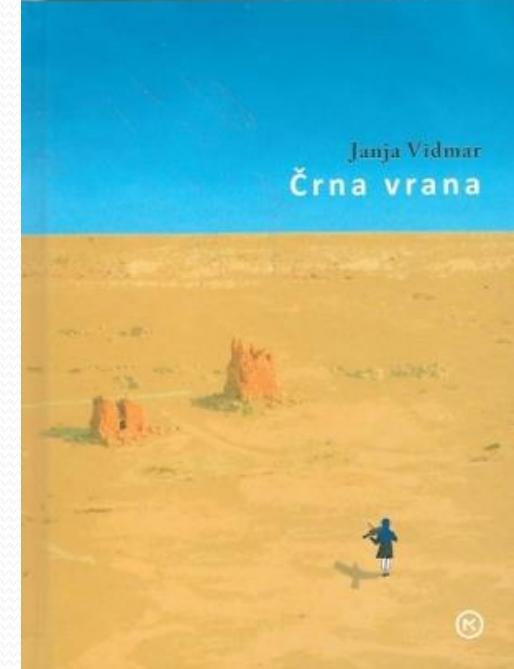
1931

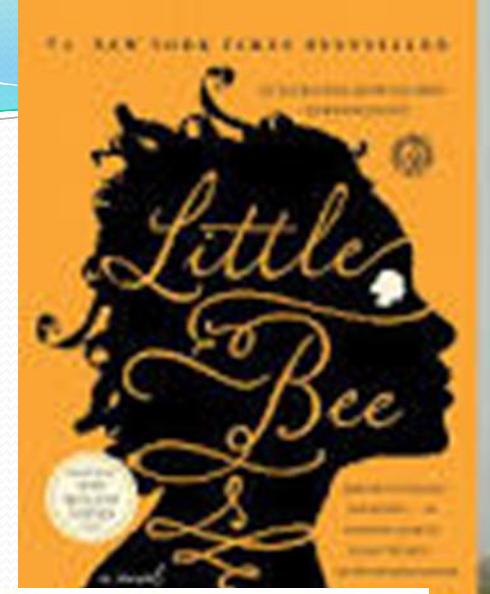
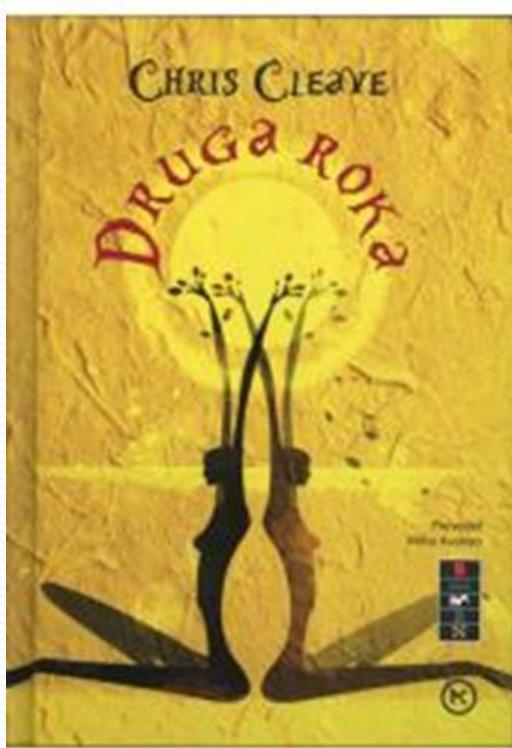
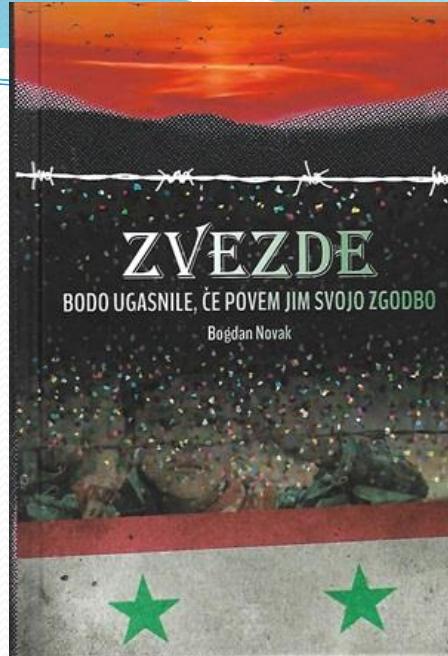

1974, 1978 film

2018

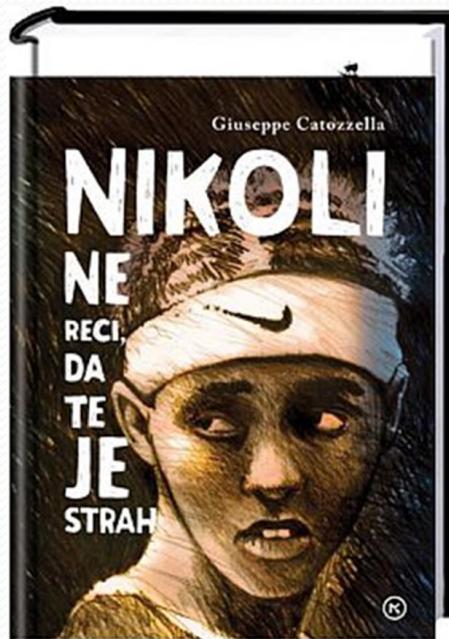

Zaznavamo povečano nestrpnost in strah pred begunkami, begunci. Kaj lahko naredimo?

- 1) Iščemo informacije.
- 2) Beremo (leposlovne) knjige.
- 3) Razstavimo knjige iz Sirije, Afganistana, Eritreje, Ukrajine, Palestine ...
- 4) Povežemo se z lokalnimi organizacijami, prostovoljimo, spozna(va)mo priseljenke in priseljence.
- 5) Povabimo ljudi v knjižnico, da spregovorijo o svoji osebni izkušnji.
- 6) Živa knjižnica.

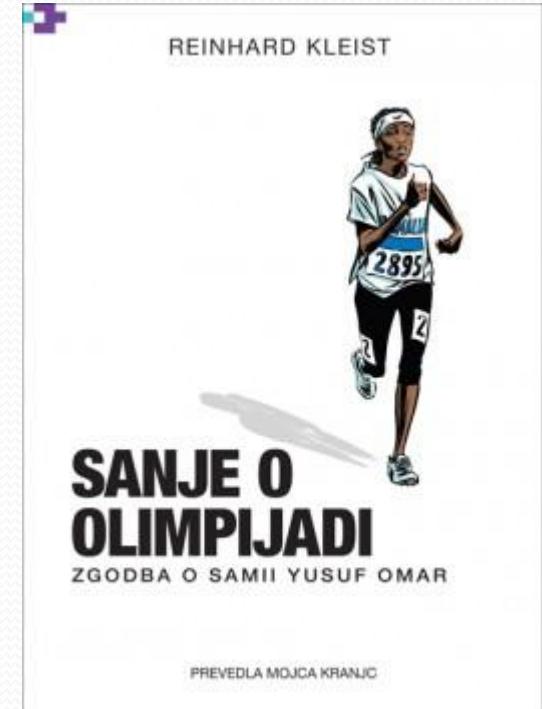
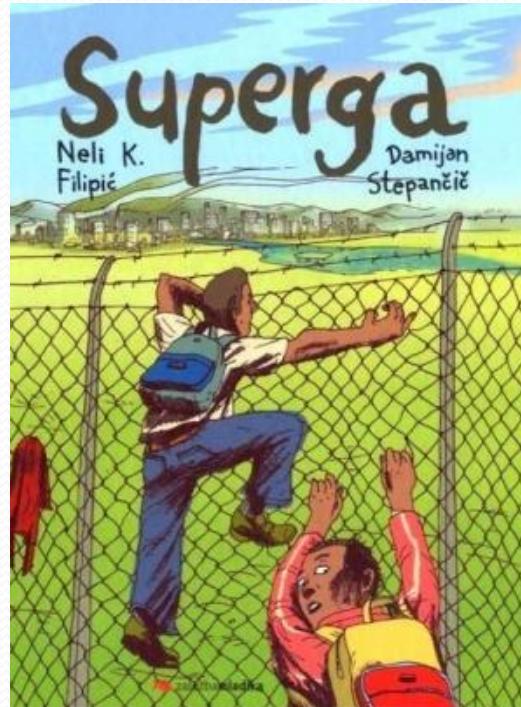
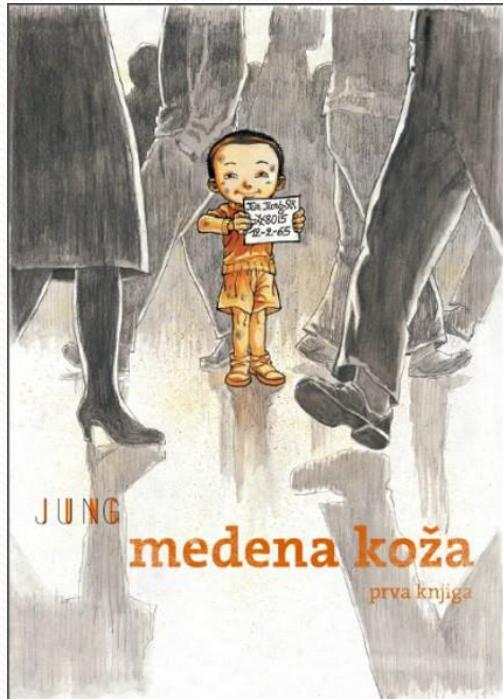
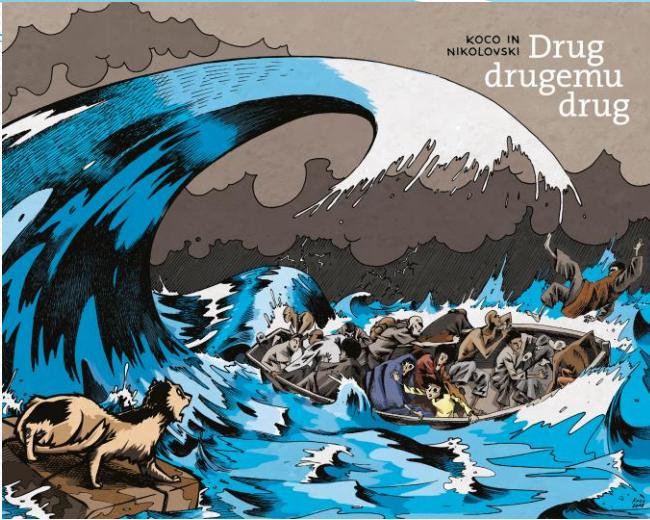
Od kod so prišli, zakaj so prišli, kaj so otroci begunci doživeli na poti?

- Zakaj pride samo otrok? – *NK Svoboda*, 48-49.
 - Kako so zaprli šolo? – *V morju so krokodili*, 21-23.
-
- Pot: podvozje tovornjaka. – *V morju so krokodili*, 101-103.
 - Pot: prečenje gora. - *V morju so krokodili*, 97-99.
 - Pot: zabojnik - *Nikoli ne reci, da te je strah*, 220-221.
 - Pot: morje. - *Nikoli ne reci, da te je strah*, 232-33, 240-241.

Vižintin, M. A.: Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: ZRC SAZU, 251-252.

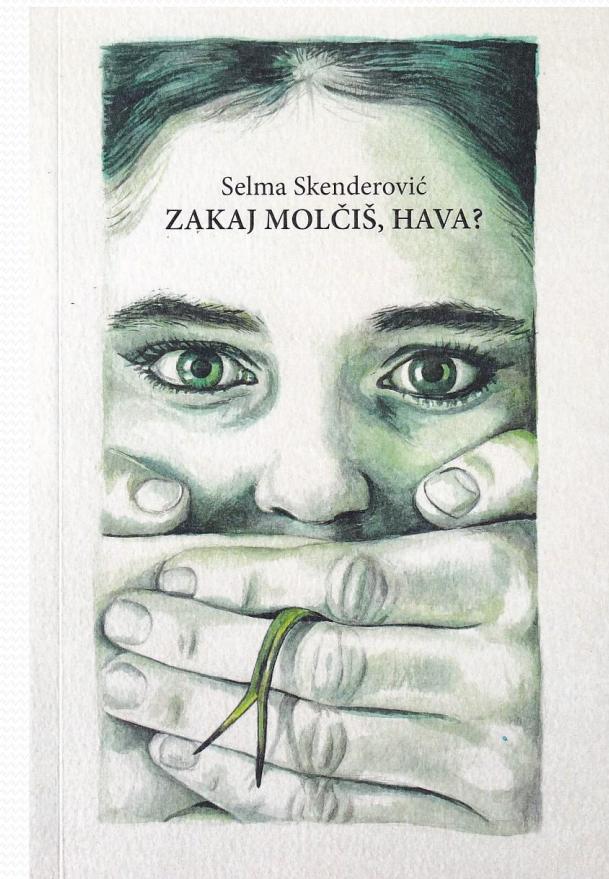
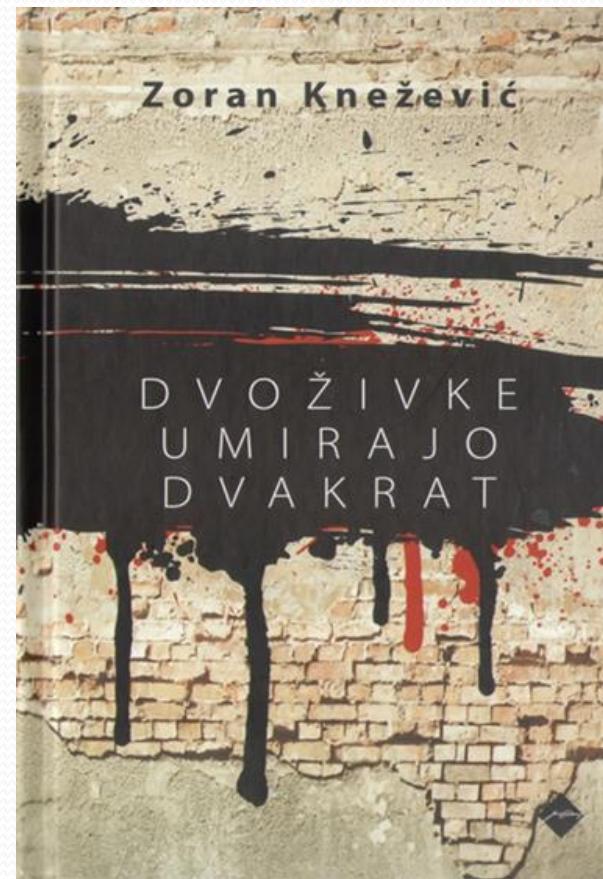
Otroci begunci v stripih

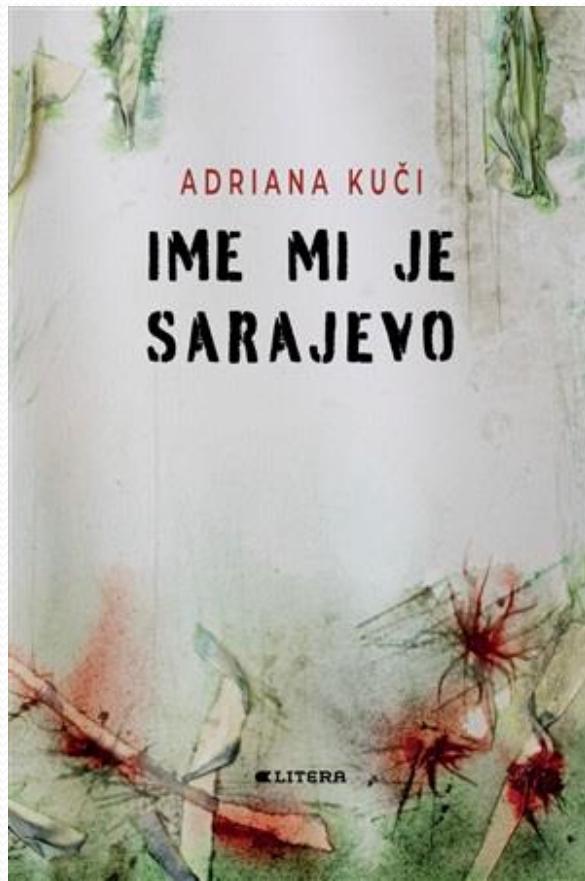

Slovenske priseljenke in priseljenci, begunke in begunci sami o sebi, o družbi

SLOVENŠTINA
IN JAZ

Simona Lečnik

Dr. Lidija Dimkovska: zbornika priseljenih književnic, književnikov in pripadnic, pripadnikov manjšin v Sloveniji

**Vsak med nami
s svojim odnosom,
z znanjem in
z dejanji**

**soustvarja izključevalno ali
vključevalno družbo.**

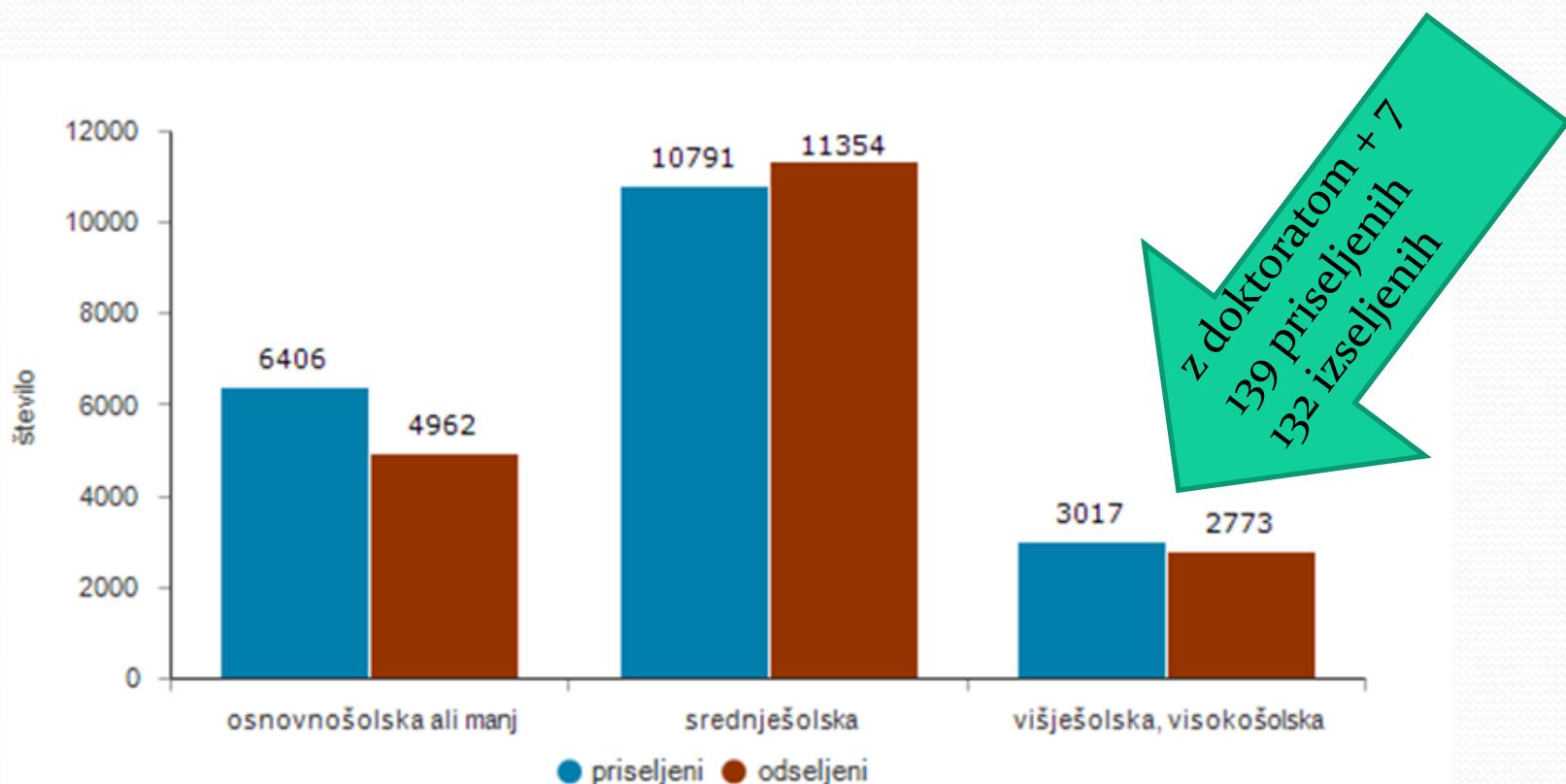

3. Nekaj statističnih podatkov

**Visoko izobraženi se izseljujejo
in
nizko izobraženi se priseljujejo.**

Slovenija 2021

priseljeni (23.624), izseljeni (21.144)

2021

Razlogi za priseljevanje:

- 53 % delo
- 35 % združevanje družine

2011-2021

	Priseljevanje	Izseljevanje
OŠ ali manj	29,5 %	27 %
SŠ	56 %	54 %
terciarna (od tega z doktoratom)	14,5 % 1381	19 % 1365
Vsi (15 let ali več)	198.563	151.023
	+ 47.540	

Migracije so stalnica

Migracije / selitve so bile,
so in bodo.

Več informacij kot imamo,
težje manipulirajo z nami.

marijanca-ajsa.vizintin@zrc-sazu.si

**NAJLEPŠA HVALA ZA VAŠO
POZORNOST,**

Literatura (izbor)

- *Eduka – Vzgajati k različnosti / Educa – Educare alla diversità* (2011–2014). Slovenski raziskovalni inštitut, ZRC SAZU, <http://www.eduka-itaso.eu/>
- Kalc, Aleksej, Milharčič Hladnik, Mirjam, and Žitnik Serafin, Janja (2020). *Doba velikih migracij na Slovenskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Lesar, Irena, Majcen, Ivana, Podlesek, Anja (2020). Stališča (bodočih) pedagoških delavcev kot temelji kakovostnemu vključevanju otrok priseljencev. *Dve domovini / Two Homelands* 52, 147–164. <https://doi.org/10.3986/dd.2020.2.09>.
- *Le z drugimi smo* (2016–2021). ZRC SAZU, Pedagoški inštitut, <https://lezdrugimismo.si/sl>
- Mlekuž, Jernej (2021). *ABC Č migracij*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- Möderndorfer, Vinko (2017). Vrednote v današnji družbi in sodobni mladinski književnosti. *Otrok in knjiga* 44/99, 54–60.
- Pageaux, Daniel-Henri (2005). Uvod v imagologijo. Podoba tujega v slovenski književnosti. Podoba Slovenije in Slovencev v tuji književnost: imagološko berilo, ur. Tone Smolej.
- Rot Gabrovec, Veronika (2018). Čez puščave, čez morjave. *Otrok in knjiga* 45/101, 19–28.
- Rutar, Sonja (2018). Kakovost šole s perspektive učencev s priseljensko izkušnjo kot izhodišče za zagotavljanje inkluzivnega izobraževanja. *Dve domovini / Two Homelands* 48, 109–127, <https://doi.org/10.3986/dd.voi48.7131>
- Toplak, Kristina (2019). *Migracijski pojmovnik za mlade*. Maribor: Aristej.

- Vižintin, Marijanca Ajša (2016). (Im)migrant and ethnic minority literature in education curricula in Slovenia. *CLCWeb (Comparative Literature and Culture)* 18/1. <http://dx.doi.org/10.7771/1481-4374.2763>
- Vižintin, Marijanca Ajša (2017). *Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, <https://zalozba.zrc-sazu.si/p/1381>.
- Vižintin, Marijanca Ajša (2018). Developing intercultural education. *Dve domovini / Two Homelands* 47, 89–106. <https://doi.org/10.3986/dd.2018.1.06>
- Vižintin, Marijanca Ajša (2018). Brati in spregovoriti: o migracijah ob mladinskih književnih besedilih. *Otrok in knjiga: revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev*, 45/102, 8-22.
- Vižintin, Marijanca Ajša, Kern, Boris (2022). Začetni tečaj slovenščine in medkulturni dialog pri vključevanju otrok priseljencev. *Dve domovini / Two Homelands*. 56, 131-148. <https://ojs.zrc-sazu.si/twohomelands/article/view/10951/10134>, DOI: 10.3986/dd.2022.2.10.
- Vižintin, M. A. (2022). The role of teachers in the successful integration and intercultural education of migrant children. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, <https://www.cambridgescholars.com/product/978-1-5275-8780-9>